

ที่ ปช ๐๐๐๘/๐๑๒๒

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีศึกษาการกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม
ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีศึกษาการกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัด
กากอุตสาหกรรม ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อรับทราบข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีศึกษาการกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม
ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามนัยมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการ
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)
ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อรับทราบด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการศึกษาเพื่อเฝ้าระวังการกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงาน
กำจัดกากอุตสาหกรรม ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวข้อง
พบว่า การกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมยังเผชิญข้อท้าทายทั้งเชิงโครงสร้างและ
การบังคับใช้ ตั้งแต่การอนุญาต การเคลื่อนย้าย ไปจนถึงการบำบัดกำจัด ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการลักลอบ
ทิ้งกากอุตสาหกรรมและการเอื้อประโยชน์เฉพาะราย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และความเชื่อมั่น
ของสาธารณชน ขณะเดียวกันขีดความสามารถของผู้ประกอบการที่มีเทคโนโลยีและมาตรฐานเพียงพอ
ในการกำจัดกากอุตสาหกรรมยังไม่สอดคล้องกับปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นจริง จึงจำเป็นต้องอาศัย
อำนาจเชิงนโยบายระดับคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อกำหนดแนวทางกลางให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติร่วมกัน ทั้งการสร้าง
แรงจูงใจทางภาษี เพื่อเร่งเพิ่มขีดความสามารถของภาคเอกชน การทบทวนบทบาทอำนาจการกำกับดูแล
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ถ่วงดุลและโปร่งใสมยิ่งขึ้น ตลอดจนการเร่งผลักดันกฎหมายสำคัญด้านการเปิดเผย
ข้อมูลมลพิษและการจัดการกากอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดระบบข้อมูลที่ตรวจสอบได้และรองรับการมีส่วนร่วม
ของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการต่อกรมโรงงาน
อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ควบคู่กัน และแจ้งให้คณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ เพื่อให้การดำเนินการระดับ
หน่วยงานสอดคล้องกับทิศทางนโยบายของรัฐบาลโดยทันที

/๒. ความ...

“ข้อสัถย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากการขนย้ายกากอุตสาหกรรมเกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน ความล่าช้าในการยกระดับระบบกำกับดูแลย่อมเพิ่มโอกาสให้เกิดการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมและทำลายพยานหลักฐานตามเส้นทางขนส่ง จนยากต่อการสืบสวนและนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาวะของชุมชนมีลักษณะสะสมและกระทบวงกว้าง หากไม่เร่งตัดวงจรความเสี่ยงความไว้วางใจของสังคมต่อกลไกรัฐจะถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ จึงสมควรกำหนดให้เรื่องนี้เป็นวาระเร่งด่วนของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ข้อเสนอแนะฯ ตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลในเชิงนโยบายทันที และได้รับการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติของกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีกำหนดเวลาผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดที่ชัดเจน

๓. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณารายงานการเฝ้าระวัง การกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว เห็นควรมีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตตามนโยบายมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณี เพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตหรือเกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนโดยเร็ว และแจ้งคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าวต่อไปด้วย

๔. ผลกระทบ

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติตามข้อเสนอแนะฯ ตามมาตรา ๓๒ และกรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการตามข้อเสนอแนะฯ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คาดว่าจะเกิดผลเชิงบวกที่จับต้องได้ ได้แก่ ระบบกำกับดูแลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ยิ่งขึ้น การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ลดแรงจูงใจและโอกาสทุจริตหรือเอื้อประโยชน์เฉพาะราย การตอบสนองต่อเหตุผิดปกติที่รวดเร็วขึ้นจากฐานข้อมูลเดียวกันระหว่างหน่วยงาน และความไว้วางใจของประชาชนที่เพิ่มขึ้นจากการเปิดเผยข้อมูลและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในระยะสั้นภาครัฐอาจต้องจัดสรรงบประมาณและเสริมศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลและการจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงวางมาตรการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าและข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเข้มงวดสำหรับภาคเอกชนอาจมีต้นทุนการปฏิบัติตามเพิ่มขึ้นจากมาตรฐานการรายงานและการตรวจสอบ แต่จะได้รับประโยชน์จากข้อกำหนดที่ชัดเจน เป็นธรรมและคาดการณ์ได้ ซึ่งลดความเสี่ยงทางกฎหมายในระยะยาว หากไม่มีการดำเนินการ ความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาวะจะทวีความรุนแรงและยากต่อการเยียวยา ขณะที่ความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกลไกรัฐจะลดลงอย่างต่อเนื่อง

๕. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

/(๒) ...

“ข้อสังเกต เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด

(๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

ในการจัดทำมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อองค์กรตามวรรคหนึ่งได้รับแจ้งมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ ให้แจ้งปัญหาและอุปสรรคต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป ทั้งนี้ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่ากรณีมีเหตุอันควรระมัดระวัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวและคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

หน่วยงานของรัฐและคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามควรแก่กรณี เพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตหรือเกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนโดยเร็ว และถ้าไม่เกี่ยวกับความลับของทางราชการให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว เห็นควรมีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๑. รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีเพื่อสนับสนุนให้กับโรงงานที่ประกอบกิจการกำจัดกากอุตสาหกรรม เช่น การยกเว้นหรือลดอัตราภาษีเงินได้ มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้มีผู้ประกอบการที่มีเทคโนโลยีและความพร้อมในการกำจัดกากอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นและเพียงพอกับปริมาณกากอุตสาหกรรมที่มีในปัจจุบันและอาจเพิ่มเข้ามาในระบบมากขึ้นในอนาคต

๒. รัฐบาลควรศึกษา ทบทวนบทบาท อำนาจ หน้าที่ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการแยกหน่วยงานด้านกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมออกจากกระทรวงอุตสาหกรรม ไปสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรืออาจเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจให้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมหรือการตรวจสอบการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลกระทบและความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

๓. รัฐบาลควรเร่งรัดและผลักดันให้ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการรายงานและเปิดเผยข้อมูลการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ (กฎหมาย PRTR) และ ร่างพระราชบัญญัติจัดการกากอุตสาหกรรม ถูกนำเข้าสู่

/การ ...

“ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีความสำคัญต่อการสร้างระบบข้อมูลที่โปร่งใสเกี่ยวกับมลพิษและสารเคมีที่กระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างสิทธิในการรับรู้ข้อมูลของประชาชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเฝ้าระวังและตรวจสอบการปล่อยมลพิษ และยกระดับมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศให้สอดคล้องกับหลักสากลอย่างเป็นรูปธรรม

พร้อมกันนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังเห็นควรมีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

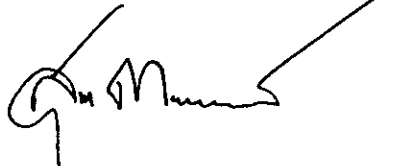
๑. กรมโรงงานอุตสาหกรรม ควรแก้ไขปรับปรุงวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ จากเดิมที่กำหนดไว้เพียงการปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย โดยเพิ่มวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ผ่านกระบวนการอภิปรายสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เป็นไปอย่างครอบคลุมรอบด้าน

๒. กรมโรงงานอุตสาหกรรม ควรเปิดสิทธิการเข้าถึงระบบการจัดการของเสียอุตสาหกรรมแบบครบวงจร (E-fully Manifest) เพิ่มเติมแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานที่ต้องกำกับดูแลพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยตรวจสอบการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม และสามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างทันที่

๓. ในกรณีที่มีการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม แต่ไม่สามารถดำเนินการหรือหาพยานหลักฐานเพื่อเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้ อันเนื่องมาจากการปล่อยปละละเลย ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐและประชาชน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ถือเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบเนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจในการกำกับและตรวจสอบโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม ดังนั้น กรมโรงงานอุตสาหกรรม จำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแล ตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเคร่งครัดและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเข้มงวด เพื่อให้การบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์ทุจริต

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๗๑๕๖

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๐๑๐ - ๑๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ bbaro@nacc.go.th